

Vài nét về Hội Cựu giáo chức và Cựu học sinh An-be Sa-rô

Asociation des Anciens du Lycée Albert Sarraut (A.L.A.S)

Nguyễn Minh Vũ

Cựu học sinh chuyên khoa (1951 – 54)

Trường trung học Paul Bert được thành lập năm 1902, còn tiền thân của trường An-be Sa-rô là trường trung học Hà-Nội (Lycée de Hanoi) ra đời đầu năm 1919, năm 1923 mới đổi tên thành trường trung học An-be Sa-rô. Nhờ sự hăng hái nhiệt tình của các ông Léon Autigeon, Henry Bouchon, Georges Beau, Emilio Eminente, Paul Ferrand và Nguyễn Toan – các hội viên sáng lập - vào **tháng 8 – 1926, Hội Cựu giáo chức và Cựu học sinh trường An-be Sa-rô và trường Paul Bert đã được thành lập**. Chủ tịch đầu tiên của Hội là Henri Poirot. Hội viên chủ yếu là các cựu giáo chức và cựu học sinh của 2 trường. Mục đích của Hội gồm 5 điểm:

1/ Khẳng định và gìn giữ những mối quan hệ đoàn kết thân hữu đã được hình thành trong các năm học ở 2 trường,

2/ Giúp đỡ các bạn đồng nghiệp khi qua đời (vợ góa, con cô) tùy theo khả năng của Hội,

3/ Duy trì niềm tưởng nhớ các giáo sư cũng như các bạn hữu đã ngã xuống một cách vinh quang hoặc đã có những cống hiến đặc biệt xuất sắc cho nước Pháp hoặc cho xứ Đông Dương,

4/ Tập hợp trong các tập san định kỳ những bài viết về văn học, khoa học hay nghệ thuật của các hội viên,

5/ Lập các giải thưởng cho các học sinh của 2 trường nổi bật về hạnh kiểm, về kết quả học tập, về tinh thần thân hữu.

Hội cũng xác định cấm mọi thảo luận về chính trị hay tôn giáo trong Hội.

Hội đã tổ chức các buổi họp mặt, các chuyến đi dã ngoại, các tối khiêu vũ để thắt chặt tình đoàn kết, nâng cao tinh thần hữu. Lúc cao điểm nhất, Hội đã có đến 250 hội viên.

Từ năm 1939, do có chiến tranh, Hội hoạt động thất thường, đến năm 1943 thì ngừng hẳn.

Mãi đến cuối năm 1958, một nhóm cựu học sinh An-be Sa-rô sống ở Paris (Bùi xuân Nhuận, Bửu Lộc, Adrien Lecurieux, Max Palenc, Nguyễn Đắc Khê, Xu-va-na Phu-ma, Tôn thất Cần...) mới hội ý, quyết định xây dựng lại Hội Cựu giáo chức và Cựu học sinh An-be Sa-rô Hà-Nội, mở rộng tư cách hội viên cho tất cả những ai đã từng làm việc, học tập trong nhà trường (hiệu trưởng, giáo sư, giám thị, học sinh...). Mục đích của Hội được xác định rõ ở Điều 2 trong Điều lệ: “Hội có mục đích là gìn giữ và thắt chặt tình thân hữu và đoàn kết giữa tất cả những người đã từng công tác, học tập dưới mái trường An-be Sa-rô Hà-Nội”.

Ngày 16 – 1 – 1959 đơn xin thành lập Hội đã được gửi đến Phòng Cảnh sát quận Seine, thành phố Paris và ngày 14 – 2 – 1959 quyết định cho phép thành lập Hội kèm theo bản Điều lệ của Hội đã được đăng trên Công Báo.

Những người sáng lập đã bầu Ban Chấp hành, ông Bùi Xuân Nhuận làm chủ tịch Hội, sau đó vào ngày 6 – 6 – 1959 đã cho ra đời cuốn **tập san đầu tiên** thông báo việc thành lập Hội kèm bản Điều lệ Hội và danh sách Ban Chấp hành. Sự ra đời của Hội được chào đón nồng nhiệt và đến cuối năm 1959 Hội đã có 121 hội viên. Hội đã quyết định **chọn logo là Chùa Một Cột Hà Nội** in vào thẻ hội viên và vào bìa các tập san được xuất bản đều đặn hàng quý. Hoạt động của Hội rất đa dạng, thường là tổ chức các buổi họp mặt, các chuyến đi dã ngoại, các buổi trình diễn văn hóa nghệ thuật, đặc biệt là tổ chức đón mừng Tết Nguyên đán. Để đáp ứng với hoạt động của Hội ngày càng nhiều mặt, một số Ban được thành lập nhằm giúp Ban Chấp hành điều hành mọi công việc như Ban thông tin, Ban Lễ hội, Ban Pháp ngữ... Việc xuất bản tập san thuộc trách nhiệm của Ban Thông tin. Nội dung của tập san ngày càng phong phú, thường là thông báo các biến động trong Hội (thêm hội viên mới, việc hiệu, hỉ...), lịch các buổi sinh hoạt, in các sáng tác của hội viên (thơ ca, hồi ký...). Việc lên lịch, tổ chức các buổi họp mặt, đi dã ngoại thuộc ban Lễ hội. Việc hỗ trợ hoạt động cho Cộng đồng nói tiếng Pháp là nhiệm vụ của Ban Pháp ngữ. Có một thời gian Hội đã cấp học bổng cho con cháu của những cựu học sinh đang theo học các lớp tiếng Pháp ở Alliance Francaise Hà Nội hoặc cấp kinh phí cho một CLB tiếng Pháp ở Đà Nẵng để mở một lớp dạy tiếng Pháp.

Từ bây đến nay Hội không ngừng phát triển. Tính đến tháng 1 – 2006, 2488 thẻ hội viên đã được phát. **Hội viên được phân bố thành 10 chi hội (section)**, 5 chi hội ở trong nước Pháp (Paris, Nice-Côte d’Azur, Marseille-Provence, Aunis-Saintonge, Sud-Ouest) và 5 chi hội ở ngoài nước Pháp (Suisse Romande, Californie, Est America, Vietnam Nord, Vietnam Sud). Trụ sở của Hội được đặt ở vùng Paris, thường là tại tư gia của chủ tịch Hội. Ông Bùi Xuân Nhuận được tín nhiệm làm chủ tịch cho đến lúc qua đời vào năm 1987; tiếp theo là các ông Max Palenc, Pierre Monthuis, Etienne Le Gac và hiện nay là Paul Delsol.

Cùng với sự phát triển các phương tiện thông tin liên lạc, năm 2004 ALAS đã thiết lập 1 địa chỉ Internet là **ALASWEB**. Nhờ có dung tích lớn, hiện nay có thể đưa vào ALASWEB tất cả các tư liệu, các hình ảnh có liên quan đến cộng đồng ALAS và lưu giữ chúng.

Tuy nhiên, dường như Hội ALAS không công nhận tiền thân của mình là Hội do ông Léon Autigeon thành lập năm 1926. Trong Lời nói đầu (Préface) cuốn Niên Giám (Annuaire) của Hội xuất bản năm 2009, đương kim chủ tịch Hội Paul Delsol đã viết **“trường Lycée của chúng ta đã biến mất từ năm 1954”** (nguyên văn: **notre Lycée a disparu depuis 1954**) và cuốn Niên Giám này ra đời để kỷ niệm 50 năm ngày thành lập Hội, nghĩa là coi Hội được thành lập năm 1959.

Chú thích: Tài liệu để viết bài trên đây chủ yếu được rút ra từ tập Hồi ký của các Cựu giáo chức và Cựu học sinh trường An-be Sa-rô Hà Nội (Mémoire des Anciens du Lycée Albert Sarraut de Hanoi), được Hội ALAS ấn hành năm 2006 tại Paris.

Tổ chức Cựu học sinh An-be Sa-rô ở Việt Nam

Tại Hà Nội, từ những năm 80 của thế kỷ XX, một số học sinh cũ của trường, đã từng theo học từ năm 1954 trở về trước, đã tập hợp quanh bác sĩ Đỗ Đình Địch (học sinh cũ, mới mất), xin thành lập **Ban Liên lạc Cựu học sinh An-be Sa-rô**, mang tính chất của một hội ái hữu, nhằm thắt chặt mối quan hệ bè bạn giữa những người đã từng theo học dưới cùng một mái trường. Những người học các khóa từ 1955 trở về sau đa số có phần e ngại, rất ít người tham gia. Hàng năm Ban Liên lạc vẫn tổ chức họp mặt, thăm hỏi nhau lúc ốm đau, phúng viếng khi qua đời, có năm còn tổ chức cùng đi tham quan du lịch. Việc họp mặt vẫn tiến hành đều đặn cho đến ngày nay.

Ở thành phố HCM cũng có một tổ chức Cựu học sinh An-be Sa-rô tương tự, tập hợp quanh ông Nguyễn Lân Đính.

Đầu năm 2011 có sự thay đổi lớn về tổ chức của Cựu học sinh An-be Sa-rô ở Việt Nam. Ngày 8 – 1 – 2011, những người đã từng theo học tại trường An-be Sa-rô đều đã được mời và một số đã đến dự họp tại số 8 phố Hai Bà Trưng (nơi đặt trường An-be Sa-rô từ 1955 đến 1965) để chứng kiến sự ra đời của **Câu lạc bộ Cựu học sinh An-be Sa-rô (Club des Anciens du Lycée Albert Sarraut)**. Ông Nguyễn Huy Quang, chủ tịch Hội Hữu nghị và Hợp tác Việt Pháp, đọc quyết định thành lập CLB. Một Ban Chấp hành được giới thiệu; ông Đỗ Hữu Điền được cử làm chủ tịch, ông Nguyễn Hồ (con trai học giả Nguyễn Văn Vĩnh) và ông Nguyễn Lân Đính làm chủ tịch danh dự. CLB được công nhận là một thành viên của Hội Hợp tác và Hữu nghị Việt Pháp.

13 – 2 – 2011

Sửa chữa, bổ sung: 24 – 12 - 2011